

หัวข้อวิจัย	การใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ เพื่อเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ
	ของศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวอุทพินธุ์ จิตราทร
สาขาวิชา	บรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์
คณะ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ เพื่อการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ อาจารย์ และนักศึกษา ปีการศึกษา 2550 จำนวน 526 คน ประกอบด้วยอาจารย์ 169 คน และนักศึกษา 357 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม และกระบวนการอภิปรายกลุ่มผลการวิจัยพบว่า

ผู้ใช้ทราบว่าศูนย์วิทยบริการ มีการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติเพื่อการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ จากเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ผู้ใช้ที่เป็นอาจารย์มีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อการศึกษาหาความรู้ ส่วนนักศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อทำรายงานประกอบการเรียน เฉลี่ยแล้วให้บริการประมาณ 2 – 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ผู้ใช้รู้วิธีใช้จากคู่มือการใช้ โดยใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการค้นมากกว่ารายการค้นอื่นๆ และผู้ใช้ส่วนใหญ่ ได้รับผลของการสืบค้นตรงกับความต้องการประมาณ 70-90 %

ปัญหาการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ พบว่าผู้ใช้บริการเห็นว่าเครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอร้อยละ 59.90 โปรแกรมมีความล่าช้าในการทำงานร้อยละ 52.50 ได้ข้อมูลไม่ตรงกับความต้องการร้อยละ 42.80 คอมพิวเตอร์เก่าร้อยละ 37.40 ใช้เวลาในการรอผลร้อยละ 35.1 ไม่ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบร้อยละ 28.3 และการเข้าสู่ระบบซับซ้อนยุ่งยากร้อยละ 24.8

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ จัดกระบวนการอภิปรายกลุ่มสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวดังนี้

1. เพิ่มการประชาสัมพันธ์การใช้โปรแกรมห้องสมุดให้กับผู้ใช้งานมากขึ้น โดยจัดห้องสมุดสัญจร จัดทำคำอธิบายวิธีใช้ รวมทั้งการใช้คำค้นไว้ที่หน้าเว็บ
2. พัฒนานวัตกรรมของศูนย์วิทยบริการ
3. เพิ่มวัน เวลา จัด ไลเบรารีทัวร์ (Library Tour)
4. กำหนดตารางเวลาในการให้บริการ เทรนนิ่ง รูม (Training Room)

Research Title	A Case Study of the Automated Library Program Accessing Academic Resources Center of Rajabhat Nakhon Sawan University
Researcher	Miss.Utapin Chitratorn
Research field	Library Science and Information Science
Faculty	Humanities and Social Sciences
University	Nakhonsawan Rajabhat

Abstract

This research aims to study the problems of using and suggestion concerning an automated library program to access Academic Resource Center information at Nakhon Sawan Rajabhat University. The samples for this study were selected via simple random with a total of 526 persons comprising 169 faculty members and 357 students in academic year 2007. The tool of this study was a questionnaire and focus group discussion.

The research results revealed the following : Users knew an automated library program to access Academic Resource Center information from website of Nakhon Sawan Rajabhat University. Faculty users had their objective for learning (searching information) while students to prepare report writings. Users accessed automated library program two-three times a week in average and knew how to search IPAC from handbooks of using automated library program. Of all the searches, title access were more popular than any other kinds, and most users outputs of the searches could serve approximately 70-90 percent of the needs.

In the problem of using an automated library program, it disclosed that 59.90 percent of users had a problem in insufficient computers; 52.50 percent in slow working of the program; 42.80 percent in outputs of the searches could not serve the needs 37.40 percent in computers were out of date; 35.10 percent in a lag of outcome retrieval; 28.30 percent in lack of understanding an efficiency of this program and 24.80 percent in intricate commands through the system.

In developing for solve these problems have

1. Supporting the public relation about using automated library program to users such as detailed instructions of using should be presented on a monitor screen.
2. Developing library staff.
3. Library Tour.
4. Training Room.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงเป็นไปด้วยดีด้วยการสนับสนุนทุนจาก สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้วิจัยขอขอบคุณ นางอรพินท์ ลิ้มสกุล รองศาสตราจารย์ปิยะนุช สุจิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาพร คุณฤทธิพิพัฒน์ นางศุภมาส ณ ถลาง อาจารย์รัชณี แพรนิมิตร อาจารย์บุญทวี เกษนาว่า ที่ได้สละเวลาเข้าร่วมอภิปรายกลุ่มเพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ

และขอขอบคุณอาจารย์, นักศึกษา, บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล รวมทั้งขอบคุณผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือคำปรึกษาแก่ผู้วิจัยจนงานวิจัยสำเร็จ อย่างสมบูรณ์
คุณประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยเล่มนี้ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน

อุทพินธุ์ จิตราทร

คำนำ

ศูนย์วิทยบริการ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการเรียนการสอน การค้นคว้า การวิจัยตามนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยต้องจัดหารวบรวมข้อมูล ข่าวสารจากแหล่งความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ มารวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถศึกษาค้นคว้า วิจัยได้ตามความต้องการ ฉะนั้นเพื่อให้ศูนย์วิทยบริการสามารถดำเนินการ และบริการสนองตอบวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องนำโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติเข้ามาใช้ในงานต่าง ๆ ของศูนย์วิทยบริการ สำหรับ ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้นำโปรแกรมสำเร็จรูปคือ ฮอริซัน (Horizon) มาใช้ในงานดังกล่าว ซึ่งเป็นโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพสูงและค่าใช้จ่ายก็สูงเช่นกัน จะเห็นได้ว่าศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ใช้งบประมาณที่ค่อนข้างสูงในการปรับเปลี่ยนระบบงานศูนย์วิทยบริการ รวมทั้งค่าบำรุงรักษาใน แต่ละปีก็สูงเช่นกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้บริการ ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่มีต่อการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ เพื่อการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศในศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน ปรับปรุงงานบริการการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นคุ้มค่ากับการลงทุนที่สูงในแต่ละปี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม และการอภิปรายกลุ่ม เริ่มด้วยวิเคราะห์การใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติของอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ วิเคราะห์ปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติของอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ต่อไป

ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนเงินทุนในการวิจัยจาก สถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นเงิน 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ทุกท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา และพัฒนางาน ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในการวางแผนเพื่อพัฒนาหน่วยงานในอนาคต

อุทพินธุ์ จิตราทร